

REGULAMENTELE ORGANICE

scoalacool.ro

Contextul internațional

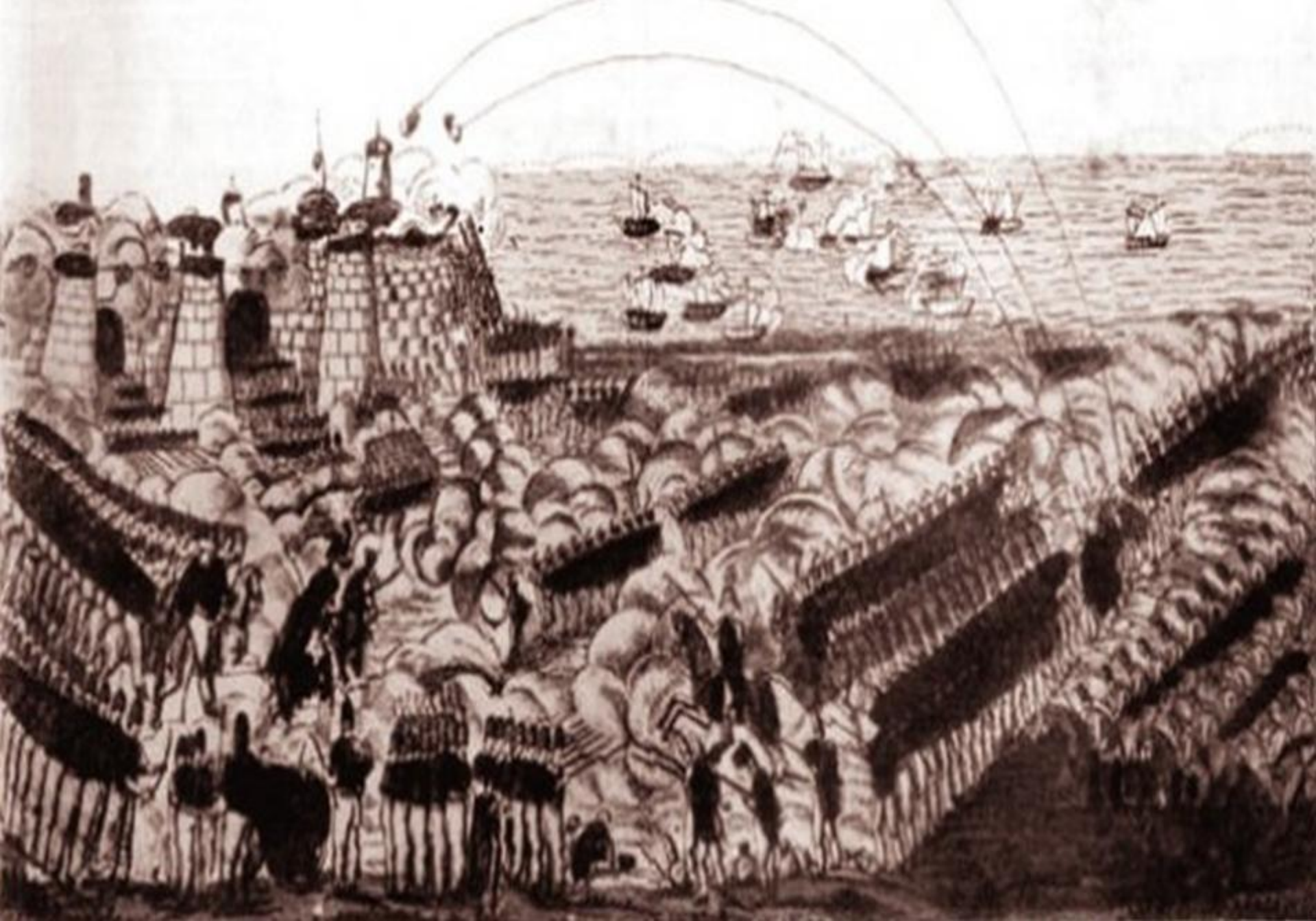
7 octombrie 1826 - semnarea Convenției de la Akkerman (Cetatea Albă), între Imperiul Rus și Imperiul Otoman: domnitorii Moldovei și Țării Românești ar fi trebuit fie aleși de „*Sfatul boieresc*” din fiecare Principat pentru un mandat de șapte ani și să fie confirmați de cele două puteri semnatare; armata otomană să se retragă din Principatele Române și să cedeze autorităților din Țara Românească controlul asupra porturilor dunărene Turnu, Giurgiu și Brăila.

1828-1829 - declanșarea unui nou război ruso-turc, ca urmare a respingerii convenției de către sultanul Mahmud al II-lea (1808-1839) ⇒ 1828-1834 - victoria Imperiului Rus și ocupația Principatelor Române.

Akkerman - Cetatea Albă (Ucraina)

Semnarea Convenției de la Akkerman (Ucraina, 7 octombrie 1826)

Asediul Brăilei, scenă din războiul ruso-turc din 1828-1829

January Suchodolski - *Asegiul Ahaltîheului* (1828)

Principatele Române și **protectoratul** rusesc

14 septembrie 1829 - semnarea Tratatului de pace de la Adrianopol: Imperiul Rus a devenit puterea protectoare a Principatelor Române, fiind limitată suzeranitatea otomană, manifestată doar prin plata tributului și confirmarea domnilor.

1828-1829 - împăratul Nicolae I (1825-1855) l-a numit guvernator al Principatelor Române pe Feodor Pahlen, acesta fiind primul dintr-o succesiune de trei „*președinți plenipotențari ai Divanelor din Moldova și Valahia*”, și supervisor oficial al celor două comisii însărcinate cu redactarea „*Legilor*”, având drept secretari pe Barbu Dimitrie Știrbei în Țara Românească și pe Gheorghe Asachi în Moldova.

2 februarie-12 noiembrie 1829 - Piotr Jeltuhin a devenit al doilea guvernator al Principatelor Române: și-a folosit poziția pentru a manipula procedurile comisiei, a numit membri proruși și a redus la tăcere opoziția, exilând toți boierii antirusi din spațiul românesc.

12 noiembrie 1829-1 aprilie 1834 - a fost numit guvernator al Principatelor Române generalul rus Pavel Dmitrievici Kiseleff: a modernizat orașele București, Giurgiu și Brăila, a organizat sistemul sanitar (a pus capăt epidemiilor de ciumă și holeră prin impunerea carantinei și importul de grâu din Odessa), a asigurat pe toată lumea că nu vor mai exista măsuri de represiune împotriva opoziției rusești și a implementat Regulamentele Organice (redactate de două comisii boierești din Țara Românească și Moldova).

Semnarea Tratatului de pace de la Adrianopol (Turcia, 14 septembrie 1829)

„Deoarece cnezatele Moldovei și Valahiei s-au supus în baza capitulațiilor speciale puterii supreme a Porții Strălucitoare și deoarece Rusia s-a angajat să garanteze bunăstarea lor, atunci acestora li se păstrează toate drepturile, avantajele și beneficiile, acordate în aceste capitulații sau acorduri, semnate între ambele case imperiale sau în hatti-șerifuri, editate anterior. De aceea acestor cnezate li se acordă libertatea religioasă, securitatea deplină, administrarea populară locală și dreptul de comerț liber. Articolele suplimentare acordurilor anterioare, considerate necesare pentru ca aceste regiuni neapărat să se poată folosi de drepturile lor, specificate într-un document separat, care este și va fi respectat identic cu celelalte părți ale prezentului acord.”*

(Titlul V din Tratatul de Pace de la Adrianopol 14 septembrie 1829)

*Hatișerif = document emis de conducătorul Imperiului Otoman sau de un înalt demnitar al Porții.

Imperiul Otoman (1829)

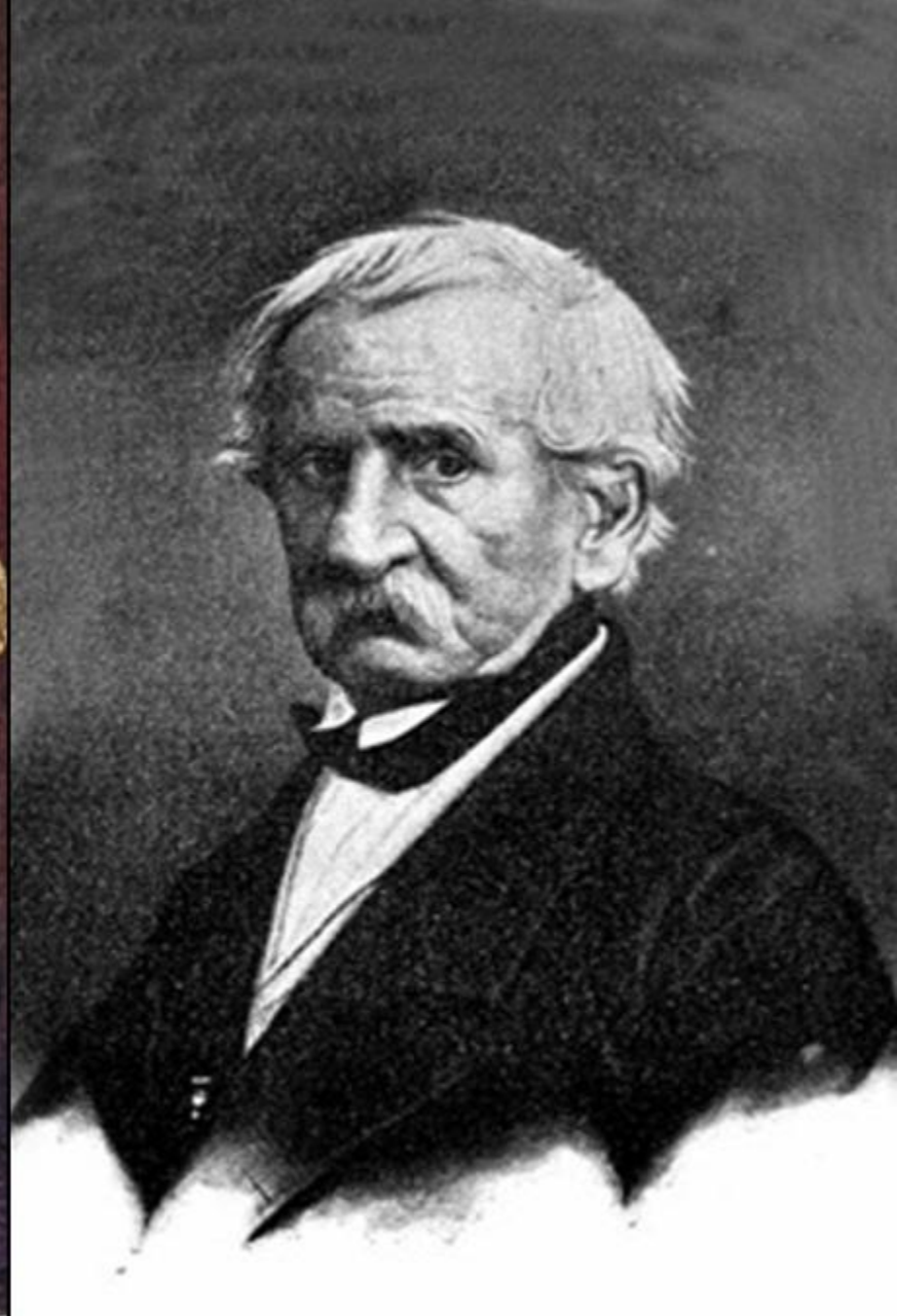
Nicolae I

Feodor Pahlen

Barbu Dimitrie Știrbei

Gheorghe Asachi

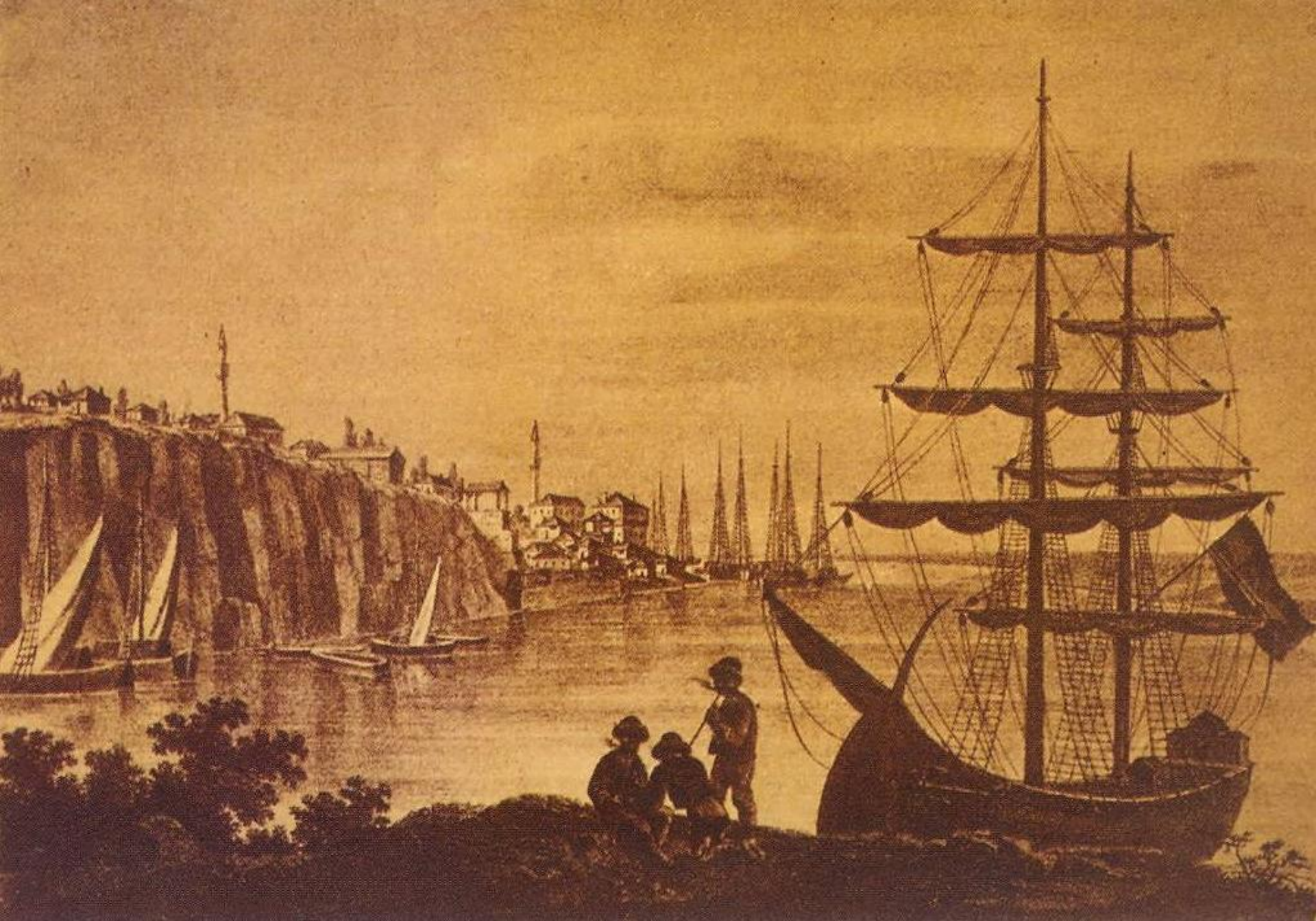
Pavel Dmitrievici Kiseleff

Holera în Principatele Române: peste 12.000 de victime (1829-1832)

București, mahalaua Radu Vodă (1830)

Portul Brăilei (prima jumătate a secolului al XIX-lea)

Târg țărănesc în Țara Românească (Giurgiu, 1837)

Serată la Palatul Princiar din București (1842)

Zona târgului din Iași (cca. 1845)

Regulamentele Organice

13 iulie 1831 și 13 ianuarie 1832 - adoptarea Regulamentelor Organice în două versiuni similare (diferențele au fost legate doar de buget și restricțiile privind forțele militare) în Țara Românească și în Moldova, aceste legi putând fi considerate primele Constituții românești (s-au menținut până în anul 1858).

Principalele prevederi ale Regulamentelor Organice au fost următoarele:

I. Regulamentele Organice s-au bazat pe principiul democratic, modern, al separației puterilor în stat:

a. Puterea executivă: a fost reprezentată de un domn ales pe viață de Adunarea Obștească, autoritatea lui fiind depășită doar de cea a consulului rus. Sub domn a fost creat un sfat format din boieri numiți de acesta, care i-au raportau periodic despre situația țării. Domnul nu a putut fi contestat de nici unul dintre miniștrii săi, el putându-i demite în orice moment, iar actele emise au fost puse în aplicare odată ce semnătura domnului a fost pusă pe acestea.

b. Puterea legislativă: a fost concentrată în mâinile Adunărilor Obștești, care au fost formate din membri ai boierimii mari, mici și mijlocii, dar și ai clerului. Domnul a putut cere dizolvarea acestei adunări, dar numai cu acordul Imperiului Otoman și al Imperiului Rus. Totodată, reprezentanții Adunării au putut să se opună inițiativelor legislative ale domnului și să trimită plângeri celor două mari puteri legate de eventualele sale transgresii.

c. Puterea judecătorească: a aparținut instanțelor de judecată județene, de apel de la Iași, București și Înalțului Divan.

РЕГЛЕМЕНТУЛ ОРГАНІК

ПРИНЦИПАТУЛУЙ МОЛДОВЕИ

КАПІТЪЛЪ

ДЕСКРЕ ФИНАНС.

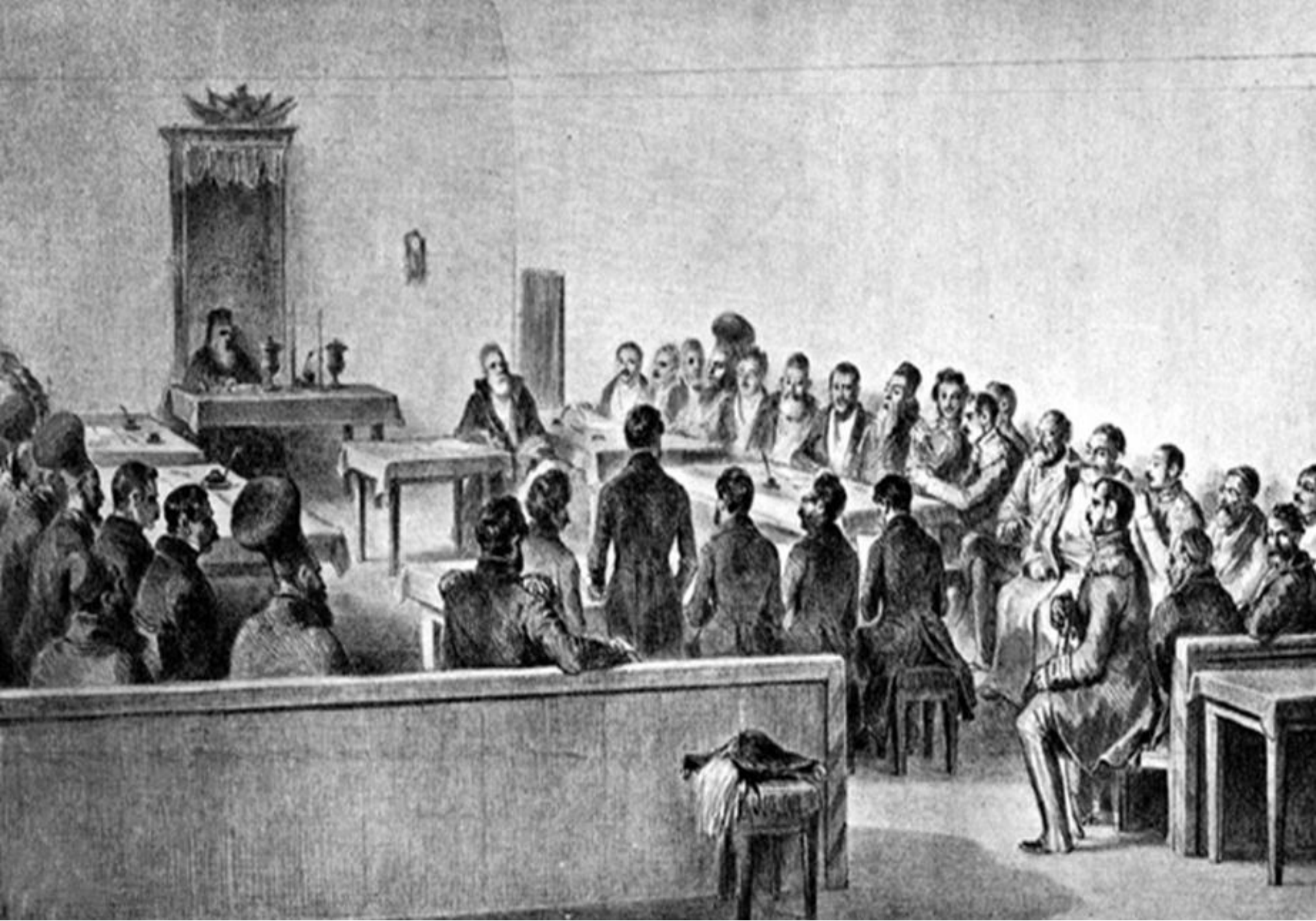
ЕШІИ

ДИ ТИПОГРАФІА АЛБИНЕИ.

1837.

СКАРА КЪВРИНДЕРЕИ МАТЕРИИ КАПІТЪЛЪ ІІІ.

	Фол.
РЕГЛЕМЕНТУА ДЕ ФИНАНСЪ	1.
Секція І.	
Вентуръ Авоалциѣ сѣбъ Дескрипциѣ	2.
Секція ІІ.	
Дескре вентурѣла Статутѣ	7.
Финансѣриѣ Касилор де фичерѣ де кинѣ ши де оирециѣ фолонѣриѣ	10.
Секція ІІІ.	
Дескре вентурѣла Статутѣ	12.
І. Вентурѣ	13.
Дарѣ индиректѣ сѣбъ акѣвѣрѣланѣс.	
ІІ. Оѣсѣ	14.
ІІІ. Арѣстѣрѣла вѣмѣиѣ	
ІV. Дарѣ дѣи акѣвѣрѣла Канѣрѣсѣлѣ	15.
Винѣтѣрѣла дѣитѣмплатѣсѣрѣ.	
V. Вентурѣла де ла вѣла стѣрѣнѣсѣлор	15.
VI. Дарѣ че ши пѣнѣ акѣвѣ сѣ ла ла де ла керѣсѣиѣ	
VII. Вентѣла портѣлѣиѣ сѣрѣсѣрѣлаѣрѣ вентурѣ ексѣдѣнѣциѣ финѣнѣсѣриѣ	16.
VIII. Вентѣла Пасѣпортѣрѣлаѣрѣ	
Секція ІV.	
Кнѣла фичерѣиѣ дѣскрипѣриѣиѣ, сѣбъ а кѣтѣгѣриѣфѣиѣ	17.
Секція V.	
Стѣрѣнѣсѣриѣ вѣнѣлѣиѣ ши алѣторѣ вентурѣиѣ а де Статѣлѣиѣ	23.
Секція VI.	
Вентурѣ комѣтанѣнта (цѣнѣсѣриѣ сѣкѣтѣсѣлаѣрѣ)	28.
Секція VII.	
Арѣстѣнѣсѣрѣ ши дѣторѣнѣсѣрѣ а жѣсѣсѣ пѣрѣнѣлорѣ дѣнѣтрѣ прѣпрѣіѣтарѣиѣ де моѣшѣиѣ ши дѣнѣтрѣ акѣвѣнѣторѣиѣ де пѣлѣнѣнѣтѣ	30.
АНЕКСА ЛИТЕРА В.	
Вентурѣ акѣвѣнѣнѣнѣлѣ таѣгѣиѣиѣ Вѣнѣсѣрѣнѣсѣриѣиѣ дѣиѣ тоѣлѣтѣ цѣрѣ	40.

Adunarea Obștească din Țara Românească (1837)

Regulamentele Organice

II. Administrația: s-a dorit a fi îmbunătățită, de aceea s-a stabilit condiția juridică a funcționarilor publici, aceștia au devenit salariați ai statului cu retribuție fixă, interzicându-se venitul din slujbe, care a alimentat corupția și venalitatea.

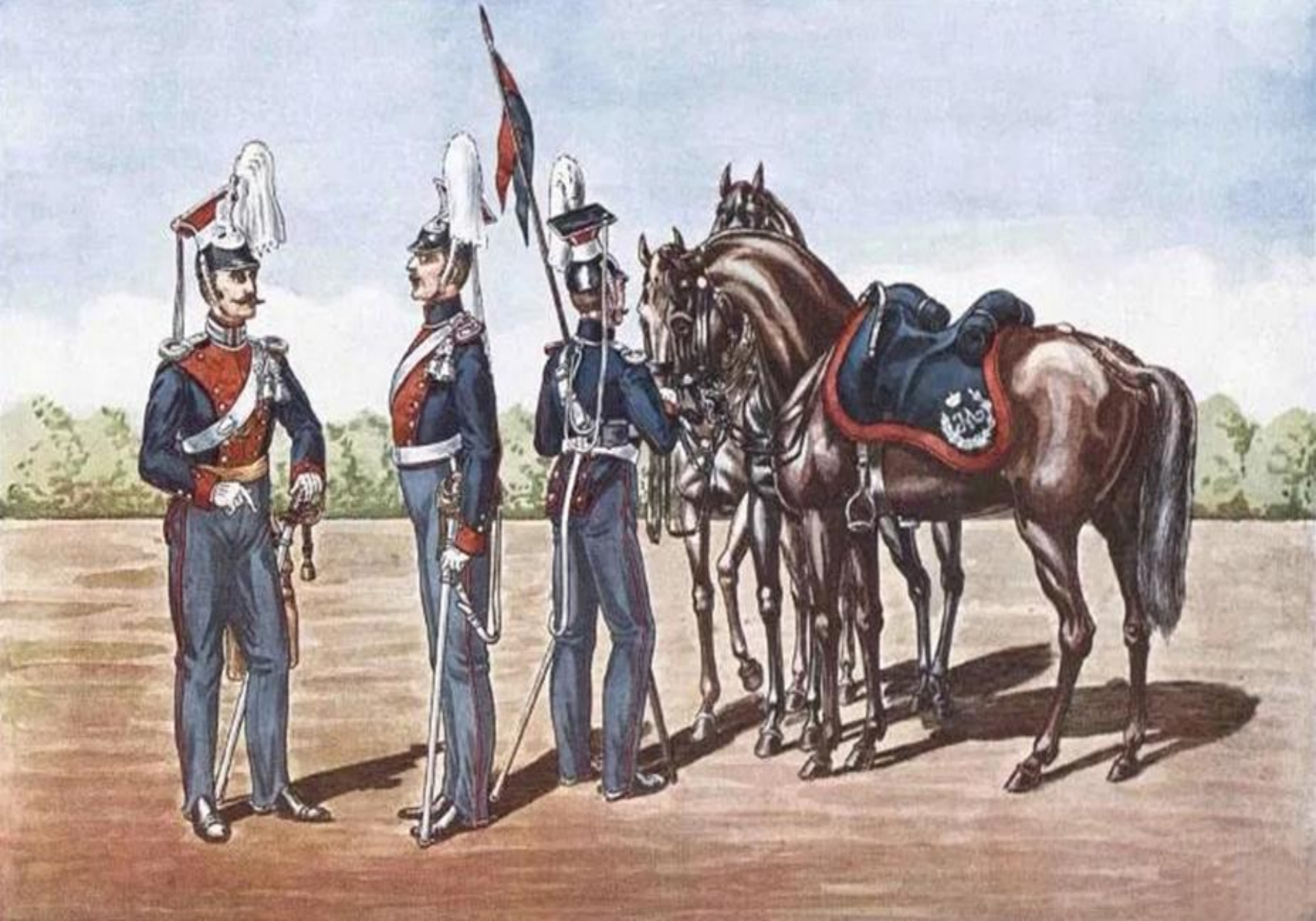
III. Armata: a fost organizată pe baze naționale, constituindu-se astfel Oștirea pământeană, alcătuită din unități permanente de infanterie, cavalerie, artilerie și grăniceri, durata serviciului militar fiind stabilită la 6 ani.

IV. Milițiile teritoriale: au fost create pentru păstrarea ordinii publice, iar comanda supremă a aparținut domnului, care a exercitat-o cu ajutorul marelui **spătar** sau marelui **hatman**.

V. Sistemul fiscal: a devenit mai simplu și mai eficient și s-a introdus bugetul anual, bazat pe estimarea veniturilor și a cheltuielilor, elaborat de Executiv și aprobat de Adunarea Obștească. Numeroase dări (taxe) indirecte au fost desființate și înlocuite cu o taxă unică pe cap de familie, capitația, și cu patenta pentru negustori, industriași și meseriași (clerul și boierii au continuat să fie scutiți de plata dărilor). S-au menținut obligațiile țăranilor față de stat și boieri.

Regimentul 2 Infanterie (Țara Românească, 1831)

Escadronul de cavalerie (Moldova, 1843)

Milițiile pământene din Principatele Române

Regulamentele Organice

VI. Biserica: a fost accelerată subordonarea Bisericii Ortodoxe față de stat, domnitorul fiind cel care a confirmat alegerea mitropoliților, episcopilor, preoților și egumenilor, iar participarea înalților ierarhi la treburile obștești s-a redus drastic, odată cu desființarea Divanului domnesc.

VII. Școala: Regulamentele Organice au organizat învățământul în limba română, aceasta devenind limbă națională.

1834 - în pofida condițiilor redactate în actele fondatoare, Imperiul Rus și Imperiul Otoman au căzut de acord să numească primii doi domnitori (și nu să organizeze alegeri, așa cum s-a stabilit în prealabil), în felul acesta cele două puteri au sperat că viitorii domni vor implementa reformele într-un ritm moderat și că vor câștiga loialitatea acestora împotriva opoziției boierilor conservatori: Alexandru al II-lea Ghica (1834-1842) în Țara Românească și Mihail Sturdza (1834-1849) în Moldova (domniile regulamentare).

SECȚIA IV

Pentru învățătura publică.

Art. 364. — Învățătura publică trebuie asemenea a fi obiectul îngrijirii și privigherii Stăpânirii, ca creșterea tinerilor să fie interesată pe începuturile celui mai sănătos moral¹⁾.

Epitropia învățăturilor publice va alcătui regulamentul pentru organizația a tuturor așăzării de creștere, precum și pentru toate cursurile învățăturilor care vor trebui să urmeze și le va supune la primirea Domnului prin mijlocirea ministrului Treburilor din Lăuntru²⁾.

Toate școlile particulare precum a Colții și altele ce sânt acum întocmite și ce să vor mai întocmi de acum înainte, să fie cunoscute Stăpânirii și ea va avea băgare de seamă asupra sistemii învățăturilor ce sânt cuvine a să ține în fieșcare școală prin mijlocirea cinstitii Eforii a școlilor.

Art. 365. — Stăpânirea va întrebuința o într'adins ocrotire către trupul Academii și către școlarii care să vor osebi prin a lor înaintare la învățături și carii vor da dovezi de talenturi și vrednică purtare³⁾.

Art. 366. — Să vor întocmi școlile începătoare pentru amândouă securile în fieșcare cîmpenie de loc a judeților, unde să vor învăța cunoștințele elementare, după metoda lui Lancaster; să vor da acestor așăzări toată înținderea înalțătoare și asemnată cu suma banilor hotărîri pentru învățătura publică.

Cursul învățăturilor va urma în limba rumânească, nu numai pentru înlesnirea școlariilor și desăvârșirea limbii țării, ci încă și pentru că toate treburile

publice trebuie a să tracta într'această limbă, care este cea ce să întrebuințeze și întru toate slujbele sfintei credințe.

Art. 367. — Ca să se poată crește fiii celor în slujbe publice, după un chip asemnat cu al viitoarei soarte, să va cădi în orașul Bucureștii un colegiu hotărîri pentru creșterea de una sută școlari dintr'această treaptă.

Acești școlari vor avea într'acest colegiu lăcuința, hrana, lumânarea, încălzirea și vor urma cursul învățăturilor lor în casele publice întocmai ca și ceilalți școlari de afară.

Să va așăza către aceasta în capitală, o casă de creștere pentru cincizeci flice și sârmane ale slujbașilor Statului, care își vor avea acolo lăcuința, hrana și creșterea, după un chip cuviincios.

Aceste două instituții să vor organiza după un regulamentul ce să va alcătui de Epitropia Învățaturii Publice, care va hotărî într'aceasta și orânduiala și chipul primirii acestor număr de flice și flice.

Art. 368. — Pentru ținerea colegiului și casa de creștere, să rămăse a să chibzui de către Domn împreună cu Obșteasca Adunare, mijloacele prip care să întămpine chelțuialele trebuincioase și mai înlesnitoare, ori din veniturile Statului, ori cu luarea acelor două parale la leu sau prin alt mijloc.

Art. 369. — Epitropia Învățaturii Publice va chema mărimea de suflet a cetățenilor săi ca să ajute aceste folositoare așăzări prin bărzări de bani și legături, care vor slui întru creșterea veniturilor și întru a asigurarea statornicirii și înaintării.

Art. 370. — Cât pentru epitropii ce privesc la îngrijirea nevrâncicilor să va urma după chipul de mai jos.

De va fi epitropul orânduit prin diată să urmeze după acea diată, iar de

SECȚIA IV

Pentru învățătura publică.

Art. 418. — Creșterea publică a tinerilor, care este una din cele mai mari și mai însemnate ramuri, să va împărțasi de toată îngrijirea și de privigherea guvernului, pentru că această educație țintitoare a formării obșteasca bună cugetare, să razimă pe temelul a moralului celui mai sfînt și pe cursul metodicesc și deplin a învățăturilor începătoare a pravililor, a știinților și a aplicației lor la meșteșugurile cele mai folositoare, după legiurile care spre aceasta să vor așăza de Epitropia Învățaturii și să vor întări de Domn, căruia epitropia îi va adresui a sale raporturi prin organul ministrului din Lăuntru.

Așa dar, guvernul va bărzi o osăbită protecție corpusului academicesc și șholerilor carii să vor arăta vrednicii prin a lor sporire întru învățătura și care vor da dovezi de talent și de o purtare lăudată.

Art. 419. — Epitropia Învățaturii Publice va alcătui un reglement pentru organizația deosăbitelor așăzămături de educație, precum și a vechii Academii Vasiliane întemeiate în mănăstirea Sfîntilor Trei Ererhi de fericitul întru muritoare aducere aminte Domnul Vasile Voevod, carele au și înzestrat-o cu averi nemisțătoare, precum anume glăsuște formalnicul act din 1644. Înșă în privirea neîndămănatului loc al acestei mănăstiri, a căria întindere, precum este acum, nu poate cuprinde decât o școală normală, Academia Învățaturilor să va așăza în mănăstirea Golici, unde spre aceasta să vor face trebuincioasele zidiri.

Art. 420. — Șholii începătoare¹⁾ pentru juni și fete să vor așăza în orașele²⁾: Romanul, Hușul, Galații, Focșanii, Bărladul și Potopeni, unde începătoarele șitje să vor învăța. Aceste așăzămă-

turi vor spori întru îndeplinire, precăut vor erta somile hotărîri pentru învățătura publică.

Art. 421. — Cursul tuturor învățăturilor va fi în limba moldovenească, nu numai pentru înlesnirea șholerilor și cultivearea limbii și patriei, ce încă și pentru cuvântul că toate pricinile publice trebuie să se tractarisască în această limbă, pe care lăcutorii o întrebuințază și în sârbările bisericesti.

Art. 422. — Pre lângă aceste spre a să putea crește fii dregătorilor publici cu un chip potrivit viitoarei lor soarte, prin îngrijirile cerșute de înbunătățire la a lor creștere fizică și morală:

a) O coleghie menită pentru creșterea a o sută de tineri să va zidi alătura cu Academia și numai fii și orfanii dregătorilor Statului vor avea dreptul de a fi primiți în acea coleghie pân la împlinirea sus arătaturii număr. Acești șholeri vor avea în coleghia lor lăcuință, hrană, încălzire și luminare și ei vor urma cursul învățăturilor lor în clasurile publice al Academiei ca și ceilalți șholeri.

b) Într'o mănăstire învecinată de capitală să va așăza un Institut de educație pentru clozaci fii e și orfane a dregătorilor Statului. Aceste vor avea acolo a lor lăcuință și hrană și vor primi toată creșterea cuviinciosă.

Aceste două instituții de educație să vor organiza după un regulament ce să va face de către Epitropia Învățaturilor publice și prin carele să va hotărî rânduiala și chipul primirii tinerimii.

Art. 423. — Spre așăzarea coleghiiei și institutului de educație precum și pentru trebuincioasă chelțuială întru ținerea șholerilor, profesorilor și a pedagogilor, să va trage zăcuiala de la toate leile de piste an a dregătorilor politicești a Statului, precum și din pensii.

Prin această nesimțită dare, părinții

1) În ediția 1837 și 1846 „începutoare”
2) * * * * * „orașul”.

Alexandru al II-lea Ghica

Mihail Sturdza

Urmări

1831/1832-1858 - conservatoare în esență, documentele impuse de Imperiul Rus au demarat o perioadă de reforme și au pus baza occidentalizării societății românești, oferind Principatelor Române primul sistem comun de guvernare („*actul de naștere a parlamentarismului*”).

Regulamentele Organice au consacrat pentru locuitorii Țării Românești și ai Moldovei un regim unitar, iar posibilitatea liberei circulații și dreptul de a dobândi imobile în oricare din cele două țări a instituit, în fapt, cetățenia unică moldo-munteană ⇒ pregătirea unificării politice a Principatelor Române.

1838 - în Țara Românească, boierii s-au organizat într-o mișcare de contestare a regimului regulamentar, „*partida națională*”, condusă de Ion Câmpineanu: în *Act de unire și independență* și *Osăbitul act de numire a suveranului românilor* au solicitat înlăturarea suzeranității otomane și a protectoratului rusesc, unirea Principatelor Române într-un stat independent și monarhie ereditară.

Exemplar din *Regulamentele Organice* (prima ediție, 1832)

BIBLIOGRAFIE

1. Dumitrescu, Doru, Manea, Mihai, *Mic dicționar enciclopedic de termeni istorici*, Editura Meronia, București, 2008.
2. Barnea, Alexandru (coordonator), Manea, Vasile Aurel, Palade, Eugen, Teodorescu, Bogdan, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Corint, București, 2007.
3. Petre, Zoe (coordonator), Căpiță, Carol, Stănescu, Ecaterina, Lung, Ecaterina, Livadă-Cadeschi, Ligia, Ciupală, Alin, Țurcanu, Florin, Vlad, Laurențiu, Andreescu, Sorin, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Corint, București, 2008.
4. Adăscăliței, Felicia, Lazăr, Liviu, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Corvin, Deva, 2007.
5. Băluțoiu, Valentin, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.
6. Scurtu, Ioan, Cristea, Nicolae, Curculescu, Marian, Dincă, Constantin, Soare, Aurel Constantin, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Economică Preuniversitaria, București, 2008.
7. Dondorici, Florentina, Lica, Elena Emilia, Poamă, Emil, Ionescu, Vasile, Osanu, Octavian, Stoica, Relu, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Gimnasium, București, 2008.
8. Stan, Magda, Vornicu, Cristian, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Niculescu ABC, București, 2015.
9. Bărbulescu, Mihai, Deletant, Dennis, Hitchins, Keith, Papacostea, Șerban, Teodor, Pompiliu, *Istoria României*, Editura Corint Educațional, București, 2014.
10. Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2008.
11. Bulei, Ion, *O istorie ilustrată a românilor*, Editura Litera, București, 2018.
12. Djuvara, Neagu, *O scurtă istorie ilustrată a românilor*, Editura Humanitas, 2013.
13. Hitchins, Keith, *Românii: 1774-1866*, Editura Humanitas, București, 2018.
14. Isar, Nicolae, *Istoria modernă a românilor: 1774/1784-1918*, Editura Universitară, București, 2006.
15. Damean, Sorin Liviu, Oncescu, Iulian, *O istorie a românilor de la Tudor Vladimirescu la Marea Unire (1821-1918)*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2015.
16. Imagini: Google Images (domeniul public).

Vă mulțumim pentru atenție!

ȘCOALA COOL
EDUCAȚIE PRIN CONȚINUT

